

İŞLETMELER İÇİN AVRUPA DİYALOĞUNU GELİŐTİRME PROJESİ

Finans Rehberi

- **Finans Nedir?**
- **Finans Yönetimi**
- **Temel Finansal Okuryazarlık**
- **İşletmelerde Finans Fonksiyonu**
- **Finansal Yönetim Vak'a Çalışması**

KOBİ FİNANS REHBERİ

7-14-28/ŐUBAT 6/MART /2020

FİNANS NEDİR?

Ticari faaliyetleri yürütmek üzere kurulan işletmelerde kâr amacı ile mal ve hizmet üretimini gerçekleştirmek için ihtiyaç duyulan iki önemli faktör, insan ve finans kaynağıdır. Bir işletmenin kurulması ve işletilmesi için gereken finansal kaynak, ortaklar tarafından sermaye olarak ya da başta banka kredileri olmak üzere farklı finansal piyasalardan temin edilen yabancı kaynaklarla sağlanabilir.

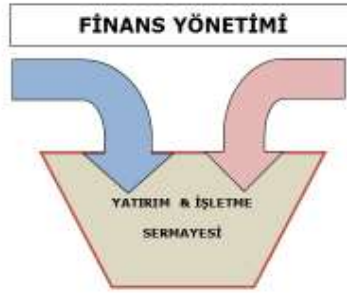
Finans, işletme faaliyetlerini ve kar hedefini destekleyecek şekilde şirketin günlük ve uzun dönemli nakit akışı/likiditesinin optimal ve sürdürülebilir şekilde yönetiminin gerçekleştirilmesidir. İşletme sahipleri, finansal yönetimin doğru bir şekilde yapılması amacıyla finans yöneticisinin işe başlamasından sorumludur. Finans, kişi ya da kurumların faydalanabileceği para, fon ya da sermaye anlamında kullanılır. Finansman, para ya da sermayenin sağlanmasını ifade ederken, finansal yönetim; gereksinim duyulan finansal kaynağın belirlenerek, bunun sağlanmasını ve sağlanan fonların yönetimini ifade eder.

İşletmelerde finans ve yönetimi

- **Finansman:** İşletmenin ihtiyacı olan fonların sağlanması,

ÖZ KAYNAK – SERMAYE

İşletme sahipleri,
Hissedarlar,
Risk derecesi yüksek,
Getiri potansiyeli yüksek
Tahsis edilen sermaye kadar
kayıp yükümlülüğü var.

YABANCI KAYNAK – KREDİ

Daha az riskli,
Kazanç oranı anlaşılan faiz
getirisi ile sınırlı,
Kayıplara karşı
teminatlandırılmış.

- **Finansal Yönetim:** İşletmenin ihtiyacı olan mali kaynakların sağlanarak uygun varlıklara yatırılması sürecidir.

FİNANS YÖNETİCİSİ ve FİNANSAL YÖNETİM FONKSİYONU KAVRAMI

İşletmelerin başarısında, finansal kararların özel bir önemi vardır. Bu nedenle kararlardaki etkinliği arttırdıkça başarıyı da arttırmak mümkün olacaktır. Belirsizliğin ve değişimin hızla arttığı günümüzde finansal kararlarda etkinliği çoğaltmak oldukça güçleşmiştir. Finansal yönetimin temel ilkelerini dikkate almadan bir işletmenin başarılı olabilmesi mümkün değildir.

İşletmelerin faaliyete başlayabilmeleri, varlıklarını sürdürebilmeleri ve büyüebilmeleri için çeşitli varlıklara ve bu varlıkların finansmanına ihtiyaç vardır. Sahip olunacak varlıkların miktarı, çeşitliliği doğal olarak işletmenin niteliğine bağlı olarak değişecektir. Bir üretim işletmesiyle, sadece alım-satım faaliyetiyle uğraşacak bir işletmenin gereksinim duyacağı varlıklar aynı olamayacaktır. Üretim işletmeleri diğer işletmelere göre daha fazla yatırımları, özellikle sabit yatırımları gerekli kılmaktadır. Sermaye-yoğun üretim işletmelerinde sabit yatırım gereksinimi, emek-yoğun işletmelerine göre daha fazladır.

İşletmelerde hedef, firmanın piyasa değerini (Anonim Şirketlerde hisse senetlerinin piyasa değerini) dolayısıyla firma sahiplerinin varlıklarını en yüksek düzeye çıkarma şeklinde belirlenebilir. Firma piyasa değerini en yüksek düzeye ulaştırma amacı, kısa sürede karı azamileştirme ya da sermaye şirketlerinde pay başına geliri maksimize etmek amacından farklıdır. Kısa surede karı veya pay başına geliri en yüksek düzeye ulaştırma amacının bazı eksik yönleri vardır. Böyle bir amaç, firmanın gelecekte elde edeceği gelirin yıllar arasında dağılımını ve devam süresini dikkate almadığı gibi, beklenen gelir akışındaki risk veya belirsizlik derecesini de ihmal etmektedir.

İki firma gelecek dönemlerde pay başına elde edecekleri gelir bekleyişleri aynı olsa dahi, eğer firmalardan birinde beklenen gelirin gerçekleşmemesi olasılığı daha yüksek ise, bu firmanın piyasa değeri diğerinden daha düşük olacaktır.

Diğer taraftan firmalar arasında, satış, finansman, yönetim ve endüstri riskleri açısından önemli farklar olabilir. Daha açık bir deyişle firmalar, satışların oynaklığı (satışlardaki dalgalanma), hammadde fiyatlarının yükselme olasılığı, işçi-işveren ilişkileri, sermaye yapıları (borç/öz sermaye oranları), üretilen mal veya hizmetin modasının geçme olasılığı, pazardaki rekabet şartları, yönetim anlayışı, teknolojik üstünlük gibi yönlerden farklılık gösterebilir. Çeşitli risklerde farklılık, belli bir dönemde firmaların pay başına elde etmiş oldukları gelirler eşit olsa dahi, bunların piyasa değerlerinin farklı olması sonucunu doğuracaktır.

Bir firmanın değeri, söz konusu firmanın gelecekte sağlayacağı gelir akışı ile bu gelir akışının elde edilmesindeki risk derecesine bağlıdır.

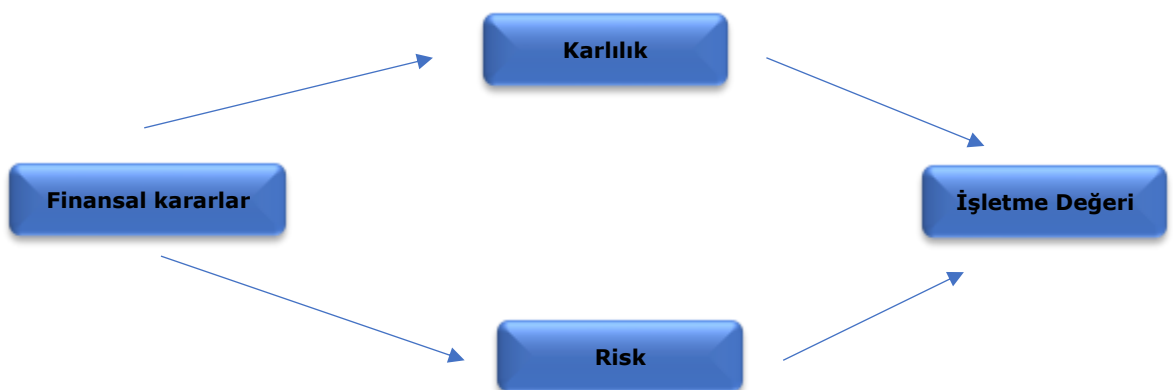
Finansmana ilişkin kararlar, bir yandan firmanın gelecekteki gelir akışının büyüklüğünü etkilediği gibi; diğer yandan firmanın risk derecesini de etkiler. Günümüzde finansal kararların odak noktasını, firmanın piyasa değerini etkileyen kararlar ve faaliyetler oluşturmaktadır.

Firma ile ilgili kararların, saptanan politikaların firmanın değerini nasıl etkilediğini şöyle gösterebiliriz:

Kararlar;

1. Firmanın faaliyette bulunacağı endüstri kolu ve rekabet koşulları,
2. Firmanın büyüklüğü,
3. Firmanın faaliyette kullandığı makine ve gereçlerin nitelikleri,
4. Firmanın kullandığı teknoloji,
5. İşletmelerin kuruluş yeri,
6. Firmanın sermaye yapısı,
7. Firmanın likidite durumu,
8. Firmanın gerçekleştireceği yatırım ve projeleri,
9. Firmanın yönetsel yapı ve stratejileri.

FİNANSAL KARARLAR VE ETKİLERİ

FİNANS YÖNETİMİNİN SORUMLULUKLARI

FİNANS YÖNETİCİSİNİN GÖREVLERİ

Temel amaç firmanın piyasa değerinin diğer bir ifade ile firma sahiplerinin varlıklarını en yüksek düzeye yükseltilmesi şeklinde belirlendiğine göre, finans yöneticisinin **kar** ile **riski** en uygun biçimde dengeleyerek firmanın piyasa değerini maksimize edebilmek için başlıca beş fonksiyonu yerine getirmesi gerekir;

1. Finansal analiz ve denetim,
2. Finansal planlama,
3. Varlık yönetimi (yatırım kararları)
 - a) Dönen Varlıkların (özellikle işletme sermayesi) yönetimi,
 - b) Duran Varlıkların(sabit değerlerin) yönetimi,
4. Firmanın gereksinme duyduğu kaynakların seçimi, sağlaması, faiz ve kur değişkenliğinin getirdiği risklerin azaltılması,
5. Özel sorunların getirdiği finansal problemlere çözüm getirme, olarak özetlenebilir.

1.Finansal Analiz ve Denetim:

Firmanın geçmiş dönemlerine ait verilerin analiz edilmesi ve yorumlanması, finans yöneticisinin sağlıklı kararlar alabilmesi ve planlama fonksiyonunu gereği gibi yerine getirebilmesi için zorunlu ön koşullardır.

İyi bir finans yöneticisinin erken tanı koyan doktor gibi, finansal hastalıklar kronik ve yıkıcı olmadan gerekli erken uyarı sistemlerini kurup buradan çıkacak sonuçları da çok iyi irdelemesi gereklidir.

Erken uyarı sistem ve yöntemleri temelde aynı olmakla birlikte özelde işletme ve yöneticiye göre farklılıklar göstermektedir.

2.Finansal Planlama:

Finansal planlama, finans yöneticisinin temel ve en çok üstünde durması gereken görevidir. Finansal planlanma için, firmanın amaç ve hedeflerinin, uzun süreli planlarının belirli olması gerekir. Finans yöneticisinin, firmanın uzun süreli amaçlarının saptanması sürecine katılarak, firmanın gelecekteki faaliyetleri konusunda diğer üst düzey yöneticilerle fikir alış-verişi yapması gereklidir. Finans yöneticisi ancak bu bilgiler ışığında firma için uzun, orta, kısa vadeli planlar üretebilir.

Nakit ve yatırım bütçesinin hazırlanması, proforma bilanço, proforma gelir ve fon akış tablolarının düzenlenmesi, finans yöneticisinin finansal planlamaya yönelik görevleri arasındadır.

Yöneticinin aynı duyarlılığı bütçeleme konusunda da göstermesi gereklidir. Firmanın satış, üretim, Ar-Ge gibi diğer fonksiyonel alanlarına ait bütçeleme de genel finansal yapı ve bütçe üzerinde etkili olacaktır.

Bütçeleme ve planlamada en önemli nokta ise, gelecekte görülebilecek gerek Makro gerekse Mikro ve sektör bazındaki dalgalanmalara karşı esneklik payı bırakacak marjları oluşturma gerekliliğidir. Özellikle, ülkemiz gibi krizlerin ve dalgalanmaların büyük boyutlarda olduğu olgunlaşmamış ekonomilerde bu daha da önem kazanmaktadır.

3.Aktif (Varlık) Yönetimi:

Günümüzde en önemli finans fonksiyonları arasında görülen yatırım kararları ve kaynak kullanımları, bunlardan işletmeler için artı değerler yaratılması süreci de finans yöneticisinin görevleri arasındadır.

Finans yöneticisi ister duran, ister dönen varlıklara yatırılsın her bir birimin alternatif (fırsat) maliyetini hesap etmek durumundadır. Kaynak kullanımında, firmanın piyasa değerini en yüksek düzeye çıkaracak şekilde, karlılıkla yükselen risk bağdaşmalıdır.

Varlıklara yapılan yatırımlardaki diğer bir husus da, varlık yönetiminde optimizasyonun sağlanmasıdır.

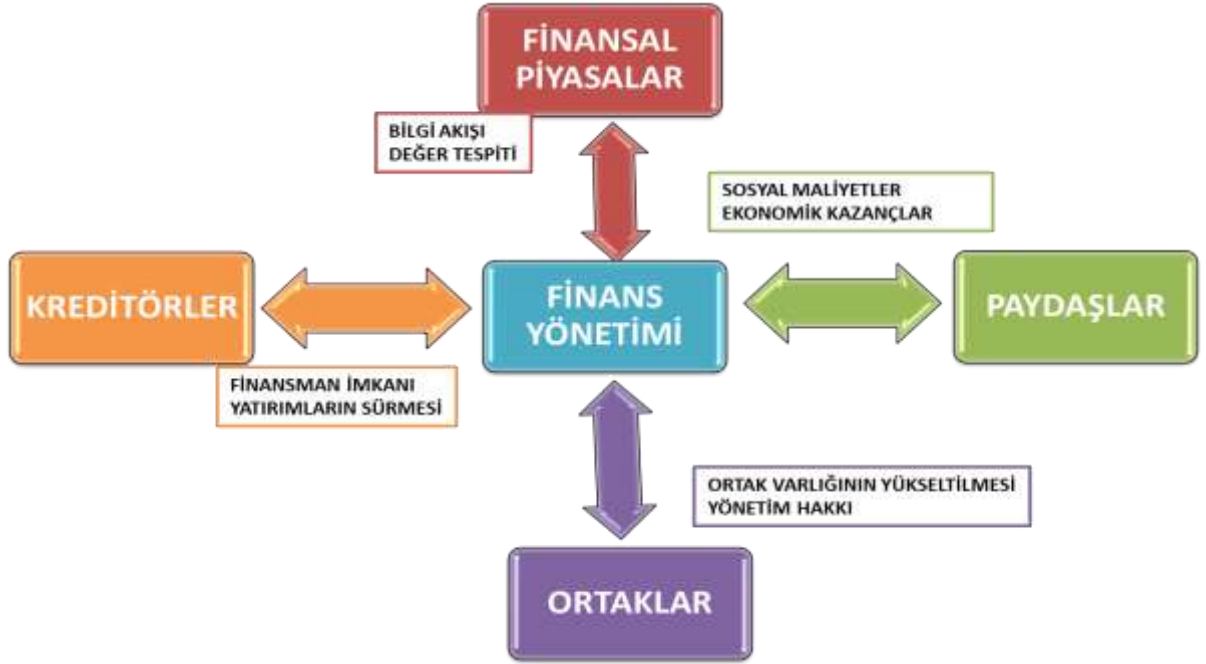
4.Kaynak (Fon) Sağlanması:

İşletmeler de yaşayan organizmalar gibi girdi-çıktı dengesini sağlamak, herhangi bir ihtiyacını (başta fon, hammadde, enerji gibi) eksildiğinde yerine koymak durumundadır. En önem verilen nakit akışlarının organizasyonu ve yeni fon ihtiyacının giderilmesi, ancak finans yöneticisinin sorumluluğunda ve genel hedefleri destekleyecek şekilde gerçekleşmelidir.

Firmanın sermaye yapısı ile ilgili kararlar, firma için optimal sermaye yapısının saptanması ve çeşitli kaynaklar arasında en elverişlisinin saptanması da finans yöneticisinin görevleri arasındadır.

5.Firmanın Karşılaştığı Özel Sorunların Çözümü:

Şirketin başka bir şirketi satın alması, firmanın başka bir firma ile birleşmesi, firmanın tamamının veya bir bölümünün satılması, firmanın mali yönden yeniden yapılandırılması, konkordato önerilerinin kabul edilmesi, kapalı bir anonim şirketin halka açılması, nihayetinde de firmanın tasfiyesi, işletmenin ömrü boyunca karşılaştığı sorunlar değildir. Finans yöneticisi yukarıda belirtilen sorunların çözülmesinde önemli rol oynadığı gibi gerektiğinde firma ya da hisse senedi değerlemesi konularına da hâkim olması gerekmektedir.

Finans yöneticisi bir anlamda para ve sermaye piyasalarıyla, firma faaliyetleri arasında yer alan kişidir. Firmanın piyasa değerini arttırmak amacıyla sürekli olarak reel ve finansal enstrümanları etkin olarak yasal çerçeve içinde kullanacak kişi de finansman sorumlusudur.

İşletme finansmanındaki temel ilkeler gerek küçük ölçekli, gerekse büyük ölçekli firmalar için geçerli olup, finans yöneticisinin bu bağlamda yapacağı işler konusunda bir farklılık yoktur.

FİNANS YÖNETİMİ İLİŞKİ AĞI

- Finansal Piyasalar:** En basit ekonomi bilgisi ile piyasanın tanımı, "bir ekonomide arz ve talebin buluştuğu yerdir" şeklinde yapılmaktadır. Finansal piyasalar, finansal araçların değiş tokuş edildiği piyasa ya da pazar yeri olarak, finansal araçlar da gelecekte nakit ya da benzeri bir değer sağlayacak varlıklar olarak tanımlanmaktadır. Finansal piyasa, en yalın tanımı ile, "fon arz edenlerle fon talep edenlerin buluştuğu yer"dir. Serbest piyasa mekanizmasının geçerli olduğu gelişmiş ekonomilerde, finansal piyasalarda, arz ve talebe konu olan para, para hükmündeki değerler, değerli kağıtlar, finansal ürünleri oluşturmaktadır.
Finansal piyasaları, "tüketim fazlası olanların tasarruflarını, yani fon fazlalarını, tüketim açığı olanların, yani fon açığı nedeniyle ihtiyaçlarını gidermek için fon talep edenlerin kullanımına sundukları piyasalara finansal piyasalar denir" şeklinde özetlenebilir.
- Kreditörler:** İşletmeler, yabancı kaynak bulabilmek için öncelikle finansal piyasalarda faaliyet gösteren Finans Kurumları – Kreditörler ile ilişki içinde olmaktadır. Finans Kurumları olarak, Bankaları (Ticari ve Kalkınma Bankaları), Katılım Bankaları, Faktoring-Alacak Alımı Şirketlerini, Finansal Kiralama Şirketlerini sayabiliriz. Finansal Piyasalardan talep edilecek kredi türüne uygun olarak kurum tercihi yapılmalıdır.
- Paydaşlar:** İşletmenin faaliyetleri sonucunda ortaya çıkan değer in sağladığı ekonomik ve sosyal kazançları paylaşan taraflardır. En önemli paydaş, Devlet'tir. Vergilendirme ve piyasayı düzenleme yapabilmesi sayesinde, kazanca ortak olmaktadır. Diğer paydaşlar ise, Çalışanlar, Tedarikçiler, Müşteriler, Rakipler ve diğer çıkar grupları (medya, STK, Politik gruplar, işçi-işveren örgütleri, çevre örgütleri) olarak sıralayabiliriz.
- Ortaklar:** İşletmenin kurucuları ve/veya sonradan sermayesine ortak olan kişi ve kurumlardır.

FİNANSAL OKURYAZARLIK

Finansal Okuryazarlık, işletmelerde etkin finansal kararların alınmasını ve finansal kaynakların, bu kararların uygulanmasını sağlayacak şekilde, organize edilmesi ve yürütülmesi için gereken, yetkinlik ve bilgi kümesidir.

Dünya'da küresel üretim süreçlerinin yaygınlaşması sonucunda, büyük işletmelerin birçok işinin tedarikçi küçük işletmelere devretmesi ve küçük işletmelerin faaliyetlerini yürütürken, finansman açığına düşmemesi bakımından, önem verilen bir konu olmuştur.

Finansal Okuryazarlığın geliştirilmesi için temel tanımlardan yola çıkmalıyız.

- 1. Finansal Kavramların bilgisi**
- 2. Finansal Kavramlar ile İletişim Kurabilme yeteneği**
- 3. Kişisel finans yönetiminin yapılabilme becerisi**
- 4. Uygun finansal karar verebilme yeteneği**
- 5. Gelecekteki finansal ihtiyaçların güvenilir olarak belirlenebilmesi**

Finansal Okuryazarlık, sadece finansal matematik veya finansal ürün bilgisi ile sınırlı olmayıp, işletmelerde, büyüme ve verimliliği arttıracak işlerin belirlenmesi, bunların gerçekleştirilebilmesi için finansal kaynakların temin edilmesi şeklinde bir süreci ifade etmektedir.

KOBİ'ler sınırlı özkaynak ve yetişmiş insan kaynağı ile küçük ölçekte üretim yapabilen işletmeler, olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu durumda olan firmaların, iç kaynaklarından yaratabilecekleri finansman zor olduğu için genellikle dış finansman kaynaklarına yönelmektedirler. Bu işlemlerde en sık olarak Bankacılık kurumları tercih edilmektedir. KOBİ'lerde sınırlı özkaynak yanında işletme sermayesi açığı, krediye erişimi zorunlu kılmaktadır. Günümüzde, Bankacılık sektörü çok katı kurallara bağlı olarak yönetildikleri için, kredi taleplerinin değerlendirme ve onaylama süreçleri uzun zaman almaktadır. Bu zorlukları aşmak üzere, KOBİ'lerin iyi bir iletişim yaklaşımını ortaya koyması gerekmektedir. KOBİ sahipleri ve finans yöneticilerinden, finans kavramları, ürünleri ve matematiği konusunda iyi düzeyde bilgi sahibi olmaları gerekmesi beklenmemekle birlikte, işletmelerinin vizyonu, hedef ve stratejileri ile 1 ve 3 yıllık öngörülerini oluşturmaları istenmektedir. Kredi ihtiyaçları belirlenirken, finans bilgisi ve danışmanlığına güvendiğiniz kaynaklara başvurmak faydalı olacaktır.

HANGİ İŞ İÇİN NASIL KREDİ TALEBİM OLACAK?

İşletmelerde kredi ihtiyaçları ve talepleri oluşturulurken dikkat edilmesi gereken hususları, aşağıda bulabilirsiniz. Bunların genel tanımlamalar olduğunu, finans kurumu ve kredi tercihinine göre yapılması gereken işlerin değişebileceğini göz ardı etmeyiniz.

1. Hangi amaçla kredi talebim vardır?

Kredi talepleri, yatırım harcamaları ve işletme sermayesi ihtiyacı için oluşturulur.

2. Yatırım Harcamasını ne iş için istiyorum?

İşletmeler, pazarda ortaya çıkan farklı koşullar ve ihtiyaç nedeniyle, üretim kapasitesini arttırmak zorunda kalabilir. Üretim kapasitesini arttırmak için yeni bina veya yeni makine/ekipman alımı gerekebilir. Bu tür yatırımlar uzun vadeli krediler, proje finansmanı veya finansal kiralama yöntemi ile yapılabilir.

3. İşletme Sermayesi nedir?

İşletmelerin faaliyetlerini yürütebilmesi için, tedarik ile başlayan tahsilat ile sonuçlanan döngüsüne, faaliyet döngüsü denir. Sipariş alınmasını takiben, üretimin gerçekleşebilmesi, öncelikle hammadde, malzeme tedariği için yapılan ödeme ile başlar. Sipariş üzerine üretim yapan işletmelerde genellikle, sipariş tutarının belli bir kısmı, ön avans şeklinde, üreticiye ödenir. Bu ödenen miktar, tedarik için kullanılacak bir işletme sermayesini oluşturmaktadır. Tedarik için bakiye ödeme gerekli ise bu miktar ise işletme sermayesi açığıdır. Siparişe ilişkin müşterinin ödeme taahhüt belgesi, sözleşme, teminat mektubu, çek, yurtdışı işlem ise akreditifi teminat göstermek suretiyle işletme sermayesi açığı için kısa süreli finansman sağlanabilir. İşletme sermayesi ihtiyacını hesap ederken, üretim yapmak için karşılamanız gereken sabit harcamaları (maaşlar, elektrik-su-enerji) dahil etmeyi unutmamalıyız.

4. Kredi fiyatlarını hangi faktörler etkiler?

Finansal piyasalarda oluşan faizler, kredi maliyetlerinin en önemli belirleyicisidir. Paranın fiyatı olarak tanımlanan faiz, paranın değiş tokuş değeridir. Bugün 1 birim malı almaktan vazgeçerek bu değerde parayı borç vermeniz halinde, borcunuzu geri alırken, aynı 1 birim malı alabilmek için ödeyeceğiniz tutar ile borç verdiğiniz tutar, paranın satın alma gücü farkıdır.

1 birim mal=100TL, enflasyon %10, yıl sonunda malın fiyatı 110 TL, bugün 100 TL borç vermeniz halinde yıl sonunda anapara ve faiz olarak en az 110TL, tahsil etmelisiniz ki, aynı 1 birim malı alabilemeniz.

Kredi veren kurumlar da, paranın zaman değerini, enflasyon sayesinde eriyen kısmını korumak amacıyla, enflasyonun üstünde bir faiz oranı belirler. Ancak Bankaların, üstlendikleri, diğer maliyetler nedeniyle bu oran, enflasyon oranından yüksek çıkar. Faiz oranının belirlenmesinde temel faktörlerden birisi risk'tir. Risk, verilen ödünç paranın tahsil edilememesi riskidir.

5. Teminatlandırma nedir?

Kredi sağlayan kurumların üstlendikleri risk, ödünç verdikleri paranın anapara ve faizinin tahsil edilememesidir. Teminatlandırma ile, kurumlar, tahsilat riskini en aza indirmeyi hedeflemektedirler. Bankalar, halktan faiz ödemek koşulu ile topladıkları tasarrufları, kredi olarak piyasaya sunmaktadırlar. Dolayısıyla, bankalar aracılık eden kurumlardır ve kredilerin ödenmesi en önemli öncelikleridir. Teminatlandırma aynı zamanda, işletmelerin iş yapabilmeye risklerinin gözetilmesini sağlar. Teminat sağlanacak olması işletmelere, doğru iş modelleri ile planların yapılmasını da sağlar.

6. Bilgilendirme ve İletişim Yönetimi nasıl olmalıdır?

İşletmelerin ölçeklerinin büyümesi yabancı kaynakların iyi yönetilmesi ile olabilmektedir. Günümüzde bilgiye ulaşımın kolaylaşması, bilginin kullanım alanını büyütüştür. İletişim Yönetimi, işletmenin vizyon, hedefler, öncelik, finansal durumu gibi bilgilerinin düzenli olarak paydaşlar ve sosyal, ekonomik ilişki gruplarında paylaşılmasını kapsamasını gerektirmektedir.

İşletmeler, yönetim, üretim, dağıtım ve finansal verilerini, ilişkide oldukları banka ve kredi kurumları haricinde, paylaşım açmaları, bilgiye ulaşma kolaylığı sonucunda ekosistemini (müşteriler, rakipler ve diğer paydaşlar) büyütebilmektedir.

7. Risk yönetimi nedir, süreç nasıl yönetilir?

İşletmelerin karşılaşabileceği riskleri, önceden tahmin ederek, ölçümleyerek kontrollu bir şekilde yönetilmesine, risk yönetim süreci denir. İşletmeler tedarik, üretim, satış, pazarlama ve tahsilat konusunda çeşitli iş riskleri üstlenerek faaliyetlerini sürdürürler. Bunların dışında yönetim riskleri, işletmenin topyekun faaliyetinin aksamasına ve duraksamasına neden olabilmektedir.

Riskleri;

- 1- Finansal
- 2- Operasyonel
- 3- Çevresel

faktörlerden olmak üzere üç ana başlıkta riskleri sınıflandırabiliriz.

VERİMLİLİK NEDİR?

Yatırımların, kredi taleplerinin değerlendirilmesi ve ortaya çıkacak kazancın diğer olası getirilerle mukayese edilmesinde önemli gösterge "**verim**" kavramıdır. Sermayenin kazanma gücü (Gelir Tablosu) ve varlıkların kazanma gücü (Bilanço) işletmelerde belli bir işin yapılmasına tahsis edilen paranın, verimlilik ölçüsü olarak kullanılmaktadır.

$$\text{VERİM} = \text{YATIRIM KAZANCI} / \text{YATIRIM TUTARI}$$

Bu gösterge ile geçmiş finansal verilere göre gelecekteki karlılık beklentisi tahmin edilmekte ve kreditorler veya yatırımcılar, işletmelere borç vermekte veya yatırım yapmaktadırlar.

Belirli bir para karşılığı yapılan her türlü yatırımın faiz ve alım/satım farkından kaynaklanan kazanç veya kayıpları olabilmektedir.

Ancak yatırım yapılacak birden fazla alan olması halinde mukayese edilmesinde aynı özellikte göstergelerin kullanılması için "**verim**" hesabı yapılmaktadır.

Yatırımlarda karar verilmesi gereken diğer husus ise vade, yatırım para birimi, likidite olma özelliği gibi değişik unsurlardır. Yapılan verimlilik hesabında bu gibi değişik unsurlar dikkate alınmamaktadır.

Verimlilik, karlılığın ölçülmesidir.

$$\text{TASARRUF HESABI VERİMİ} = \text{FAİZ} / \text{MEVDUAT TUTARI}$$

$$\text{VERİM} = 1,300 / 10,000 = \%13$$

Yatırımcılar, işletmelere yapılan yatırımlarda;

- Yıllık Temettü geliri, temettü kazancı,
- İşletmenin Öz sermaye büyümesi, hisse fiyatı kazancı,

İle verimliliği ölçmektedirler.

FAİZ NEDİR?

Faiz, paranın fiyatıdır.

Yapılan yatırımın "alternatif maliyeti" faizdir.

Borçlanılan paraya ödenen maliyete faiz denir

- Anapara (A), yatırımın bugünkü değeridir,
- Vade (V), borçlanılan dönemdir,
- Vadesinde anapara eklenmek suretiyle ödenen kısma faiz (F),
- Faizin hesaplanmasına baz olan orana (f) ilgili dönem için belirlenmektedir.

%12 faiz oranı ile 1 yıl vade ile borçlanılan 500 TL' nin faizi:

$$F = A * V * f \rightarrow F = \frac{500 * 0,12 * 360}{360} = 60 \text{ TL' dir.}$$

Basit Faiz, yapılan ilk yatırım tutarına dönem boyunca sadece anaparasına faiz hesaplamasıdır.

Yapılan ilk yatırım tutarı : Bugünkü Değer (BD)

Faizi ile birlikte oluşan tutar : Gelecekteki Değer (GD)

100 TL tutarında yapılan mevduata yıllık %12 faiz basit faiz uygulanması halinde,

- A= 100 TL f = % 12 yıllık
- 1. yılın sonunda: $F=100 * 0,12 = 12$ GD = 100 + 12 = 112
- 2. yılın sonunda: $F=100 * 0,12 = 12$ GD = 100 + 12 = 112
- 2 yıllık faiz : $F = 100 * (0,12 * 2) = 24$

Faiz kazancı n yıl (dönem) sonunda: $F = BD * f * n$

Kümüle faiz tutarı n yıl (dönem) sonra : $GD = BD + F$

$$GD = BD + BD * f * n$$

$$GD = BD (1 + f * n)$$

Bileşik Faiz, faiz uygulanan anaparaya, dönem sonunda hesaplanan faizin ilave edilerek bir dönem sonraki faizin hesaplanmasıdır.

Basit faiz hesaplanmasında her dönem için anapara tutarı sabit tutulur.

Bileşik faiz hesaplama yönteminde ise hesap edilen faiz anaparaya ilave edilmek suretiyle bir sonraki dönemin anaparası bulunur.

100 TL tutarında yapılan mevduata uygulanan yıllık %12 faiz oranı bileşik faiz yöntemi ile 2 yıl sonunda ne olur ?

- BD = 100 TL f = % 12 yıllık
- 1. yılın sonunda: $F = 100 * 0,12 = 12$ GD = 100 + 12 = 112
- 2. yılın sonunda: $F = 112 * 0,12 = 13,44$ GD = 112 + 13,44 = 125,44
- Kümüle faiz: $F = (100 * 0,12) + (112 * 0,12) = 25,44$

$$GD = BD (1 + f)^n$$